

УВОД

Изучавање процеса учења говора код деце показало се једним од најзанимљивијих, најважнијих и најсложенијих грана лингвистике последњих година. Привлачност ове теме произилази из природног интересовања за развијне способности деце.

Њена важност лежи у томе што истраживања усвајања језика може помоћи у разумевању језика у целини, а и у разноврсним применама тог истраживања-нарочито код језика хендикепиране деце. Поменута сложеност последица је огромних тешкоћа са којима се сусрећемо чим покушамо да установимо и објаснимо чињенице језичког развитка, нарочито код врло мале деце.

Негде око прве године живота јавља се јасније дефинисана језичка способност, тада се може започети конвенционална лингвистичка анализа, уз коришћење дистинкција. Одвојено разматрамо фонолошки, граматички, семантички и прагматички развитак, обрађујући посебну пажњу на испитивања предшколске деце.

Полазећи у школу, деца се сусрећу с потпуно новим чиниоцима који утичу на њихов гласовни развитак. Прво ћу говорити о проблемима који настају у односу на говорни језик.

Испитивање дечијег језика

Преко две стотине година научници показују интересовање за начин на који деца уче да говоре и разумеју матерњи језик. Урађено је и неколико омањих студија, нарочито пред крај XX, века на основу дневника родитеља. Али детаљнија систематска истраживања су спроведена су тек половином XX века, када је магнетофон ушао у редовну употребу. Тиме је омогућено трајно чување узорака дечијег говора, па су аналитичари могли преслушавати нејасне одломке и потом дати детаљан и тачан опис. Од тада дечији говор изазива огромно интердисциплинарно интересовање, највише лингвиста и психолога, који користе различите посматрачке и експерименталне процедуре да би дубински проучили процес усвајања језика.

Важном у овој експанзивној области сматра се способност истраживача да нађу задовољавајуће методе за измањивање језичких података од деце. Проблеми са којима се сусрећемо сасвим су другачији од оних на које наилазимо у раду са одраслима. Моге уобичајене лингвистичке методе испитивања се не могу користити код деце. Одређени експерименти не могу се вршити зато што је могуће да неки видови њиховог когнитивног развитка- као што су способност памћења упутства и способност усредсређивања – не буду на одговарајућем нивоу. Такође, није лако навести децу да дају систематичне судове о језику- то је за њих практично немогуће пре треће године живота. Ко год да је покушао да добије и најелементарнију врсту података- магнетофонски снимак репрезентативног дечијег говора- зна колико су ту разочарења може доживети. Чини се да су нека деца по природи програмирана да се искључе оног тренутка када се укључи магнетофон.

Међутим од шездесетих година двадесетог века пронађено је неколико рафинираних техника снимања и експерименталних модела. Децу можемо посматрати и снимати кроз прозоре провидне само са једне стране односно помоћу радио-микрофона, чиме се елиминише негативан ефекат испитивачевог присуства у истој соби у којој се деца налазе. израђени су програми за узимање великих узорака, у оквиру којих се дечији говор записује и по неколико година. Посебна пажња обраћа се изналажењу експерименталних техника које одговарају дететовом интелектуалном нивоу и социјалном искуству. Чак се изучава и прејезичка фаза код одојчади: акустичким техникама анализирају се њихове вокализације, а њихова способност опажања околног света бележи се специјалним апаратима. Резултат свега тога је растућа количина поузданих података о фазама усвајања језика од рођења до пубертета.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com